

В. ЛІБКНЕХТ.

ПАВУКИ та МУХИ

2-ге видання.

Відскановано
conservator-85.livejournal.com

Видавництво „Слово“.

КАТЕРИНОСЛАВ.
Друк. „Прогресс“, М. Г. Вейсмана
1917.

ПАВУКИ та МУХИ.

Кожний знає оте волохате сотворіння з липучим тілом, з круглим опучкуватим черевом. В темних куточках, найдалі від соняшного світла буде воно собі розбишацьке гніздо. Оттуди й попада бідна необачна муха тай гине. Бридке страховище із блискучими баньками, довгими закрученими лапами як раз вда-лось, щоб хапати та душити свою здобич. Те страхо-вище—павук. Придивіться, як непорушно, як байдуже сидить він у куточку, та пильнує, чи не попаде яка здобич у його царство. Тай як-же зручно пряде він смертовбийчу тканину, щоб захопити та безпорадно обплутати бідну муху! Гидка потвора не жалує часу, щоб на скільки стане снаги поліпшити свої тенета. Зпочатку вона витягає одну нитку, потім другу, тре-тю і так далі; потім протягає поперечні, зв'язує їх новими ниточками. Це все для того щоб здобич не подужала розірвати сітки, хоч би й як пручалася. Нарешті сітку виплетено, пастку налаштовано, втікти від неї неможливо. Павук вертається до свого схову і чекає, поки легкодушна муха з голоду прилетить шукати харчу. Не довго йому доведеться чекати—муха прелетіла незабаром. Скрізь кидається сіромаха на роздобутки, та ось одразу нагнала на розіпнуті те-нета й заплуталася. Одразу вже видно, яка їй доля судипася! Павук уже запримітив свою здобич і кидає свій притулок. З хижим поглядом, із простертими лапами він помалу наближується до здобичі. Нема чого й хапатись! Бридка тварюка добре знає, що коли та нещасна жертва попалася—вже не втіче. Він уже наближується, втоплюючи в ній свої витріщені очі.

Муха дубіє, тремтить... вона зачула свою видиму смерть, бажає визволитись і знесилюється в роспучних заходах... Всі труди, всі силкування даремні! Павутиння заплутується все дужче, нові нитки, нові петлі обхоплюють муху все міцніше, а павук тимчасом наближується. Знесилена, задихана, вона уже вся у владі свого ворога. Тоді бридке страховище простягає до неї свої чепкі лапи і—душить її. Одрозу воно починає ссати кров із тремтячого тіла своєї плохोї жертви; небавом, закропивши до часу згагу крові, кидає її напів мертву, згодом вертається, знов ссе... Мука ця тягнеться довго, часом дуже довго, поки хоч крапелька крові зостається у бідолашній мусі. Хижий упиряка диха її життям, глитає її сили, впивається її кровью і не спуска її з очей, поки можна видушити хоч атом життєвої сили, навіть з трупа. Нарешті муха здихає і її, як непотрібне сміття викидають геть з павутиння. Перший подих вітерця—і вже помусі! Вдовольнився павук, нажерся і вертається у свій притулок. Він завдоволений і з себе самого, і з цілого світа і розмірковує собі, що, мовляв, за наших часів, путящим людям ще можна жити на світі.

* * *

Муха,—яку висмоктавши убивають, гублять, та її кровью живляться,—то ви, городські та сільські бідолахи! То ти, уярмлений народе, ви, фабричні робітники, ви, тремтючі дівчата, ви, кволі жинки, всі ті, що не осмілюєтеся домогтися свого права, ви, нещасні жертви салдаччини,—одно слово—всі ви, знедолені, окрадені, яких викидають геть, як тільки годі вже далі ссати кров з ваших жил.

Ви—жива родюча сила, серце і розум своєї країни! Вам лише дане право сумирно, без ремства вмирати мізерною смертю у смердячому куточку в подяку за те, що ви,—одні ви покріпили, одгодували ваших володарів та гнобителів—огидливих павуків—своєю кривавицею, своїм потом, своєю працею, своїми

почуттями—усім життям своїм.

Павуки—це пани, срібляники, здирщики, дворяне, грошеві дуки, попівська старшина, зводителі, чужоїди на всі лади! Павуки—то примус, під яким стогнемо,—то закони, що нас гнітять, то тирани, що завдають нас у неволю! То всі ті, що живуть коштом нашого народу, всі ті, що топчуть нас ногами, ті, що злосливо глузують із наших мук, з нашого даремного змагання.

Муха—це бідний робітник, що мусить коритися усім окружним законам, яких тільки забagnetься капіталістові уложити—Мусить коритися, бо нема в бідолахи і хліба шматка.

Павук—це фабрикант, що заробляє на кожному зі своїх робітників по 5—6 карбованців на день, а тимчасом сміє, неначе з ласки своєї, давати йому оплаканий заробіток: від 80 копійок до 10—за 12 годин каторжної праці.

Муха—це той чорний робітник, що накладає свсім життям в отруйному повітрі шахт, щоб витягати з землі скарби, з яких йому не судилося скористатися.

Павук—то акціонер, якому не досить, що його акції двояться та трояться, а який завше хоче загарбати яко мога більшу користь, що і безсумлінно краде у знесилених робітників. А коли вони зважуються вимагати хоч найменшого підвищення заробітку, він закликає військо, щоб розголити бунтівників картечою.

Муха—це дитина, що їй ще в пепюшках судилася важка праця на фабриці, в майстерні або в батьківській хаті і то все на те, щоб тільки не вмерти з голоду.

Павуки—це не ті бідні батьки, що через свої зпидні дають у жертву свої діти, а ті страшенні сьогочасні уклади життя, які виробляють залізний закон для робітника, ганьбу його природнього чуття, погибель його власної родини.

Муха—це простодушна донька простолюду, що

хоче чесно заробляти свій шматок хліба, але часто — густо мусить потурати ласолюбові фабрикантові, або управителеві чи його підручним, аби тільки прийняли на заробітки. Скориставшись з беззаробітнього стану нещасної, поганці виганяють її, часом вагітну, аби позбутися бешкету.

Павук—це молодий гульвіса з багаті родини, який сміючись зводить неповинних дівчат, та тягне їх у розпусту, який за честь собі покладає збезчестити якомога більше беззаступної жіноти.

Муха—це ти покірливий хліборобе! В поті чола твого обробляєш ти ґрунта багатирів, сієш хліб, якого не споживаєш, викохуєш овочи, які загарбує ненажерливий пан.

Павуки—це ті багаті володітелі землі, що примушують своїх арендарів, половинщиків, приголомшених наймитів та поденних працювати до знесилля, що року підвисшуючи аренду, а понижуючи заробіток за надсильну працю, і все це для того, щоб самим провадити веселе розкішне життя, та ще й пишатися ним.

Сказати,—мухи—це всі пригноблені, окривджені, затуманені злиднями, уярмлені!

Павуки—то гвалт, нахабна грабіж, деспотизм—в якій формі то б не було вироблено.

Мухи—це ми, всі вбогі, прості люде, що з малечку привикли тремтіти перед церковним вівтарем, хилитися перед попівством, вірити їхнім брехням та жахатися їхньої погрози пекельними муками, це ми—що на втіху чорної братії ворогуємо з людьми іншої віри.

Пауки—це попи та ченці, що туманять розум та отруюють душу боязьких людей, криючися вірою, проповідуючи рабську покірливість до сьогосвітніх дукарів, та проклинають усякий замір бідних працівників полекшити свій стан боротьбою з кровопийцями робочого люду.

Колись ці павуки закидали свої сітки сидячи у своїх маєтках, тепер вони забралися для цього до промислових осередків, у багаті квартали сьогочасних щасливців. Найбільш вони містяться по фабричних містах, але є вони і по селах, і по дрібних слобідках, скрізь, де тільки визиск можливий. Скрізь, де тільки знайдеться убогий робітник, підмайстер, задовжений селянин, або селянський наймит,—там вже й загостить невтримана зажерливість капіталіста. Усюди бачимо отсі гарно вироблені тенета дукарів, а вь тенегах—поодиноких робітників, що безпорадно борсаються, та мовчки гинуть.

Яка страшна трагедія розвивається цілими століттями уцій нерівній боротьбі межі плохими кволими мухами, та лютими кровопийцями павуками! Це—крівава історія затамованого страждання! Але навіщо згадувати? Минулого не вернеш! Звернімо краще увагу на сучасне та будуче, придивімось ближче до тієї боротьби, яка тепер ведеться межі мухами та павуками. Вглубімось у її уклад, що накидають намь во роги, постараймося зрозуміти їхні хитрощі, а насамперед з'єднаймося усі до купи!

Ми, що наскрізь є кволі, з'єднаємо свої сили, щоб розірвати тенета, які облутують нас, порвемо наші кайдани! Проженемо наших глитаїв з їхніх притулків, росповскадимо ясне світло розуміння, щоб гидкому страховищу несила була чинити свої темні вчинки! О, як би ви схотіли, як би ви тільки схотіли ви б стали непоборні! Павуки правда, ще дужі, але їх зовсім мало. Ви ж, мухи, звісно, недужі одиниці і нарізно не маєте жадного впливу, але ж вас безліч і в тому ваша сила! Ви—життя, ви—світ! Як би ви тільки схотіли з'єднатися, ви б одним замахом крил розірвали б усі нитки, знесли б отсі сітки, що вас звязують, де ви борсаєтеся та гинеете, пригнічені нуждою та голодом! Ви поклали б кінець усім лихам, усьому рабству! Як би тільки ви того схотіли!

Навчіться ж бо хотіти!

Видавництво „ СЛОВО“.

1. Лібкнехт. „Павуки та Мухи“, 8 к.
  2. Жорес. Рідний край і робітники, 30 к.
  3. Волховський. Правдиве слово хлібороба 15 к.
  4. Л. Піменова. Автономія і цілість держави 15 к.
-

Ціна 8 коп.

Склад видання
в Українській книгарні „СЛОВО“
Катеринослав, Поліцейська, 59.